**Obsah:**


I. Základné údaje o navrhovateľovi
II. Základné údaje o navrhovanej činnosti
III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia
IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch činnosti na životné prostredie a možnostiach opatrení na ich zmiernenie
V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu
VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia
VII. Doplňujúce informácie k zámeru
VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru
IX. Potvrdenie správnosti údajov

## I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI:

**1. Názov:** Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, B.Štiavnica
Odštepný závod B.Bystrica

**2. Identif. číslo:** 36022047

**3. Sídlo:** Partizánska cesta 69, 974 98 Banská Bystrica

**4. Oprávnený zástupca navrhovateľa:** RNDr. Marián Siekela,
riaditeľ Odštepného závodu
Partizánska cesta 69, 974 98 B.Bystrica
t.č. 048/4716113, 0911 698741

**5. Kontaktná osoba:** Ing. Kristína Nádvorníková, vedúca ODIČ
Partizánska cesta 69, 974 98 B.Bystrica
t.č. 048/4716198, 0910 890735

konzultácie : SVP, š.p., OZ B.Bystrica – Oddelenie investičných činností

## II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

**1. Názov:** Polina, protipovodňové opatrenia na tokoch Turiec a Vysoký

**2. Účel:** Protipovodňové opatrenia na tokoch Turie a Vysoký,
stavba na zabezpečenie protipovodňovej ochrany
Operačný program „Kvalita životného prostredia r. 2015-2020“

**3. Projektant:** Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., OZ Banská Bystrica
– Oddelenie morfologického monitoringu

**Užívateľ:** Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., OZ Banská Bystrica,
Správa povodia Slanej Rimavská Sobota

**4. Charakter činnosti:** nová

**5. Miesto realizácie:** katastrálne územie Polina a Skerešovo, obec Polina, okres Revúca, kraj Banskobystrický
Parcely, na ktorých bude stavba realizovaná, budú upresnené na základe vypracovaného geometrického plánu.

**6. Prehľadná situácia:** tvorí prílohu č.3 bodu V.

**7. Termín začatia a ukončenia stavby:** 2018/2019

**8. Stručný opis technického riešenia**

Návrh technického riešenia spočíva v ochrane intravilánu obce Polina pred povodňovými prietokmi toku Turiec so zabezpečenosťou na $Q_{100}$ =45,0 $m^3$ $s^{-1}$(profil pod zaústením Turca) a prietokmi Vysokého potoka so zabezpečením na $Q_{100}$ =7,5 $m^3$ $s^{-1}$(v profile zaústenia

do Turca). Protipovodňové opatrenia zahŕňajú vybudovanie pravostrannej ochrannej hrádze Turca, výstavbu obtoku Vysokého potoka a príslušných objektov a zariadení.

*Pravostranná ochranná hrádza Turca pod cestným mostom*

Pravostranná ohranná hrádza Turca v úseku pod cestným mostom je navrhnutá v dĺžke 242,30 m.

Pozdĺžny sklon koruny hrádze nie je v celom úseku jednotný. V km 0,023[35] až 0,075 je i=0%, v úseku vedúcom súbežne s tokom v km 0,075 až 0,265[65] je i=0,3%.

Smerovo trasu ochrannej hrádze pod mostom tvoria priame úseky a jednoduché oblúky.

Parametre ochrannej hrádze boli navrhnuté na zabezpečenie ochrany územia na $Q_{100}$=45,0 $m^3s^{-1}$ s bezpečnosťou 0,3 m. Hrádza má tvar lichobežníka s korunou šírky 2,0 m a sklonom svahov 1:2. Výška hrádze sa mení v závislosti od terénu v rozmedzí 0,6 m až 0,95 m. Vzdialenosť návodnej päty od pravostrannej brehovej čiary je min. 3,0 m, z dôvodu zabezpečenia prístupu k toku. Koruna hrádze a svahy sú zahumusované v hr. 0,1 m a osiate.

Vzhľadom na stav pravého brehu Turca (nátrže) navrhujeme jeho opevnenie nahádzkou z lomového kameňa hmotnosti do 200 kg. Opevnenie je navrhnuté v úseku od prejazdu cez tok poniže cestného mosta v dĺžke cca 242 m v smere po toku. Smerovo ani výškovo tok neupravujeme, opevnenie sanuje existujúci stav. Pätka opevnenia má hĺbku 0,6 m, šírku 0,6 m, sklon opevnenia na svahu je 1:1,5 a min. hrúbka opevnenia je 0,3 m.

Pre zabezpečenie prejazdu cez hrádzu sú navrhnuté 2 prejazdy – v km 0,073[35] a v km 0,229[75].

Popod novonavrhovanú ochrannú hrádzu prechádza potrubie, ktorým zaúsťujú do toku cestné rigoly z obce. Potrubie sa vybúra a rigoly zaústia do toku prostredníctvom hrádzového priepustu DN 800. K príslušenstvu hrádzového priepustu bude patriť mobilné čerpadlo k prečerpávaniu vnútorných vôd v čase uzatvoreného hrádzového priepustu.

*Pravostranná ochranná hrádza Turca nad cestným mostom*

Ochranná hrádza Turca v úseku nad cestným mostom bude mať dĺžku 486,80 m.

Pozdĺžny sklon koruny hrádze je v celom úseku jednotný - i=0,3%.

Smerovo trasu ochrannej hrádze pod mostom tvoria priame úseky a jednoduché oblúky:

Parametre ochrannej hrádze sú navrhnuté na zabezpečenie ochrany územia na $Q_{100}$=45,0 $m^3s^{-1}$ s bezpečnosťou 0,3 m. Priečny profil hrádze je lichobežník s korunou šírky 2,0 m a sklonom svahov 1:2. Výška hrádze sa mení v závislosti od terénu v rozmedzí 0,35 m až 1,15 m. Vzdialenosť návodnej päty od pravostrannej brehovej čiary je min. 3,0 m, z dôvo-

du zabezpečenia prístupu k toku. Koruna hrádze a svahy sú zahumusované v hr. 0,1 m a osiate.

Pravý breh Turca v úseku od cestného mosta po zaústenie Vysokého potoka (dĺžka cca 27 m) navrhujeme opevneniť nahádzkou z lomového kameňa hmotnosti do 200 kg. Pätka opevnenia má hĺbku 0,6 m, šírku 0,6 m, sklon opevnenia na svahu je 1:1,5 a min. hrúbka opevnenia je 0,3 m.

Pre zabezpečenie prejazdu cez hrádzu k toku navrhujeme v km 0,369 zriadiť prejazd cez hrádzu.

Vysoký potok navrhujeme zaústiť cez hrádzu do Turca hrádzovým priepustom DN 1000. K príslušenstvu hrádzového priepustu bude patriť mobilné čerpadlo k prečerpávaniu vnútorných vôd v prípade uzatvorenia hrádzového priepustu.

*Obtok Vysokého potoka*

Vysoký potok má v profile nad zaústením Suchého potoka kapacitu Q=4,3 $m^3s^{-1}$. Vzhľadom na znížený ľavý breh pozdĺž zrekonštruovaného starého mlyna, ktorý je veľkými vodami Vysokého potoka pravidelne ohrozovaný, je bezpečné množstvo vody v toku Q=1,3 $m^3s^{-1}$ pri výške hladiny 0,71 m. Podľa údajov SHMÚ je v tomto profile $Q_{100}$=6,0 $m^3s^{-1}$. Návrh riešenia protipovodňových opatrení na Vysokom potoku teda vychádzal z tejto skutočnosti a navrhujeme na toku vybudovať stavidlo, ktorý prietok rozdelí. Do navrhovaného obtoku sa dostane prietok Q=4,7 $m^3s^{-1}$, pod stavidlom bude pretekať Q=1,3 $m^3s^{-1}$.

Stavidlo na Vysokom potoku je objekt z betónu železového vodostavebného V4 T50-C16/20, vybudovaný naprieč toku. Jeho šírka je 4,82 m, celková výška 2,1 m, hrúbka konštrukcie 0,5 m, v základe 0,8 m. Na základe výpočtov bude stavidlo vyhradené na výšku 0,81 m pri šírke hradeného otvoru 0,6 m. Hradenie zabezpečí tesniaci vretenový uzáver EROX plus. Pod stavidlovou konštrukciou v smere po vode sa vybuduje oceľová lávka.

Nad stavidlom na ľavom brehu Vysokého potoka bude situovaný obtok. Jeho celková dĺžka bude 233,90 m. Vtok do obtoku z Vysokého potoka je zvýšený, prevýšenie dna obtoku nad dnom toku je 0,3 m. Toto prevýšenie zabezpečí stály minimálny prietok vo Vysokom potoku Q=0,18 $m^3s^{-1}$, čo je viac ako $Q_{330d}$, udávané SHMÚ.

Trasu obtoku tvoria priame úseky a jednoduchý oblúk.

Pozdĺžny sklon nivelety dna je v celom úseku rovnaký i=0,3%.

Priečny profil obtoku je navrhnutý tak, aby vyhovoval požiadavke previesť rozdelený prietok Q=4,7 $m^3s^{-1}$ s ohľadom na spätné vzdutie od Turca. Po zvážení odtokových pomerov a miery ohrozenia územia bola na posúdenie priebehu hladín v obtoku v závislosti od spätného vzdutia Turca určená kombinácia prietokov $Q_o$+$Q_{T50}$ (4,7+38,0 $m^3s^{-1}$).

Priečny profil má tvar jednoduchého lichobežníka so šírkou v dne 1,0 m a sklonom svahov 1:1,5. Hĺbka profilu sa mení v závislosti od terénu v rozmedzí 0,98 až 2,15 m. Dno obtoku sa opevní tvárnicami melioračnými obkladovými TZM 1-100 so štrkopieskovým podsypom hrúbky 0,1 m. Svahy budú opevnené jedným radom melioračných dlaždíc 500/500/100, uložených na štrkopieskový podsyp hrúbky 0,1 m, nad dlaždicami sa svahy zahumusujú v hrúbke 0,1 m a osejú.

Po zohľadnení spätného vzdutia od Turca je zrejmé, že hladina by v niektorých úsekoch vystúpila nad terén. V km $0{,}036^{67}$ až $0{,}092^{15}$ zabráni zaliatiu územia pravostranná ochranná hrádza Turca, ktorá sa v tomto úseku smerovo zatáča k obtoku. V úseku km $0{,}181^{85}$ až $0{,}233^{70}$ navrhujeme prevýšenie obidvoch brehov s ich zaviazaním do terénu v sklone 1:10. Takto ohrádzované územie bude na pravej strane prirodzenie odvodňované, priľahlý terén má spád smerom k Vysokému potoku. Na ľavej strane prevýšený breh obtoku naväzuje do terénu na ľavom brehu Vysokého potoka, preto je potrebné vnútorné vody odviesť do toku prostredníctvom vtokovej šachty a potrubia DN 300.

Vybudovaním obtoku a pravostrannej ochrannej hrádze Turca nad mostom sa znemožní pohyb po poľnohospodárskych pozemkoch severne od zrekonštruovaného starého mlyna. Prístup na tieto pozemky sa zabezpečí vybudovaním prejazdu cez Vysoký potok, ktorý je navrhnutý cca 19 m nad zbernou šachtou hrádzového priepustu, umožňujúceho zaústenie Vysokého potoka. K prejazdu je dobrý prístup z miestnej komunikácie a poľnej cesty. Prejazd pozostáva z 3 kusov rámových priepustov IZE . Konštrukciu z priepustov na obidvoch stranách stabilizujú čelá z betónu prostého vodostavebného.

**9. Zdôvodnenie činnosti v danej lokalite:**

Potreba realizácie protipovodňových opatrení vznikla na základe opakujúcich sa povodňových situácií na tokoch Turiec a Vysoký potok. Ohrozované sú poľnohospodárske pozemky, záhrady a obydlia v severnej časti obce Polina. Vzhľadom na to, že k povodňovým situáciám dochádza zväčša na obidvoch tokoch súčasne, bolo potrebné navrhnúť komplexné riešenie protipovodňových opatrení, ktoré by ochránili záujmové územie.

Navrhovanú činnosť možno hodnotiť jednoznačne pozitívne - zabezpečí ochranu intravilánu a extravilánu obce Polina pred účinkami veľkých vôd. Stavba nebude mať žiadne negatívne vplyvy na dané územie. Predkladaná stavba je stavba protipovodňového charakteru a je stavbou vo verejnom záujme.

**10. Celkové náklady:** 140 000 €

**11. Dotknutá obec:** Polina

**12. Dotknutý okres, kraj:** Revúca, Banskobystrický

13. **Dotknuté orgány:** Okresný úrad – Odbor opravných prostriedkov,Referát pôdohospodárstvo Banská Bystrica, Okresný úrad Rimavská Sobota – Pracovisko odboru pozemkového a lesného Revúca, Slovenský pozemkový fond, Okresný úrad Revúca – Odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Revúca, Regionálny úrad verejného zdravotníctva Rimavská Sobota, obec Polina, správcovia inžinierskych sietí, Slovenský rybársky zväz – Rada Žilina
14. **Povoľujúci orgán:** Okresný úrad Revúca – Odbor starostlivosti o životné prostredie, obec Polina
15. **Rezortný orgán:** Ministerstvo životného prostredia SR
16. **Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov:** Rozhodnutie o umiestnení stavby podľa §39 Stavebného zákona č.50/1976 Z.z. v znení neskorších predpisov, povolenie orgánu štátnej vodnej správy na uskutočňovanie vodnej stavby podľa §26 Vodného zákona č.364/2004 Z.z a č.384/2009 Z.z..
17. **Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice:** Navrhovaná činnosť nebude mať žiadne vplyvy presahujúce štátne hranice

## III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

### 1. Charakteristika prírodného prostredia

Obec Polina leží v južnej časti okresu Revúca v juhovýchodnej časti Banskobystrického kraja. Vzdušnou čiarou je približne 27 km vzdialená od štátnej hranice s Maďarskom. Protipovodňové opatrenia budú realizované mimo zastavaného územia obce v katastrálnom území obcí Polina a Skerešovo.

*Morfológia územia*

Obec leží v Juhoslovenskej kotline, ktorá má charakter pahorkatiny až nižšej vrchoviny. Jej morfologický vývoj určovali paleogeografické podmienky. Geotektonicky patrí Juhoslovenská kotlina k okrajovým oblastiam panví, viazaných na medzihorie. Z geodynamických javov sa v záujmovom území uplatňujú procesy vodnej erózie. Z hľadiska stability je posudzované územie stabilné, bez zosunov.

*Klimatické pomery*

Dotknuté územie patrí do teplej makrooblasti, prevažne teplej oblasti a suchej podoblasti okrsku miernej zimy. Lokalita je klimaticky mierne chladná, mierne suchá až vlhká, s miernou zimou a inverziou teplôt. Priemerné teploty sú v januári -3,5° až -6°C, v júli 22° až

25°C. Ročný úhrn zrážok dosahuje 600 – 850 mm. Snehová pokrývka pretrváva 60 až 80 dní, pôda premŕza priemerne do hĺbky 35 cm.

*Hydrológia*

Turiec (Západný Turiec) pramení v Stolických vrchoch v nadmorskej výške 900 m n.m. Tečie prevažne juhovýchodným a južným smerom. K jeho najväčším prítokom patria pravostranne prítok spod Urbanca, Bystrý potok, Slatvina, Hlbôčka, Drieňok, Španie a Vysoký potok, ľavostranne Brusníček. Pri obci Gemerská Ves sa spája s Východným Turcom, pri Tornali sa vlieva do Slanej.

*Hydrogeológia*

Sedimenty neogénu Rimavskej kotliny majú veľmi nepriaznivé hydrogeologické podmienky pre akumuláciu podzemných vôd. Podzemné vody sa obmedzujú na šošovkovité polohy tvorené štrkmi, pieskami, brekciami. Väčšina sedimentov tvorí nepriepustné bariéry.

*Nerastné suroviny*

V širšom okolí sa nachádzajú zdroje nerastných surovín (magnezit, sadrovec, anhydrit, keramické íly, vápenec, barit, dolomit) a stavebných surovín (stavebný kameň, tehliarske suroviny).

*Pôdy*

V záujmovom území sa vyskytujú hnedozeme, fluvizeme, černozeme a čiernice. Pôdy sú stredne produkčné.

*Flóra*

Z fytografického hľadiska patrí flóra okolia obce Polina do oblasti panónskej flóry, do obvodu pramatranskej xerotermnej flóry, do Ipeľsko-rimavskej brázdy.

V katestrálnom území Polina a Skerešovo sa nachádzajú poľnohospodárske pôdy a lesné pozemky. Polia sú málo využívané na pestovanie poľnohospodárskych plodín, pasienky sa využívajú na chov oviec a kosenie. Sprievodný brehový porast je tvorený hlavne samonáletovými vŕbami, jelšami a topoľmi. Lesné porasty (pôvodne lužné, dubové a dubovo-hrabové lesy) boli už dávnejšie odstránené. Ich zvyšky sa zachovali v juhozápadnej časti katastra a využívajú sa ako hospodárske lesy.

*Fauna*

Zloženie fauny záujmového územia je rôznorodé a viazané na biotopy lúk, plochy s lesnou a nelesnou drevitou vegetáciou a vodný tok.

Na poliach a pasienkoch žijú napr. jež obyčajný, hraboš poľný, zajac poľný, hranostaj obyčajný, lasica obyčajná, jašterica živorodá, užovka obyčajná. Vo vodnom prostredí a jeho okolí sa vyskytujú napr. salamandra škvrnitá, mlok obyčajný, ropucha obyčajná. Z cicavcov sa v lesných oblastiach možno stretnúť s jeleňom európskym, líškou obyčajnou, kunou lesnou, lasicou obyčajnou, vevericou stromovou, migrovať môže aj srnec hôrny, sviňa divá.

Z vtákov sa v okolí vyskytujú kukučka jarabá, žlna sivá, ďateľ veľký, sojka škriekavá, krkavec čierny, myšiak hôrny, jastrab krahulec.

*Chránené územia*

Územie s navrhovanou protipovodňovou ochranou sa nachádza na území s 1. stupňom ochrany podľa zákona č.543/2002 Z.z. O ochrane prírody a krajiny. Platí tu všeobecná ochrana prírody a krajiny.

V okrese Revúca sú však časti územia, zaradené medzi chránené s prislúchajúcim stupňom ochrany. Severozápadná časť okresu zasahuje do územia Národného parku Muránska planina s 3. stupňom ochrany, na juh od hranice národného parku v jeho ochrannom pásme platí 2. stupeň ochrany. Najcennejšie časti národného parku sú osobitne chránené v kategórii prírodná rezervácia a národná prírodná rezervácia s najvyšším 5. stupňm ochrany, v kategórii chránený areál so 4. stupňom ochrany.

Záujmové územie nezasahuje do chránených území NATURA 2000. Neboli v ňom zmapované biotopy európskeho a národného významu.

Nebol tu zaznamenaný výskyt žiadnych chránených rastlín, ktoré by boli na územie stabilne naviazané.

Z chránených živočíchov sa môžu v záujmovom území vyskytovať prepelica poľná, škovránok poľný, slepúch lámavý, užovka obojková, jašterica živorodá, salamandra škvrnitá, ropucha zelená (druhy národného významu), kaňa sivá, kaňa popolavá, myšiarka močiarna, kunka žltobruchá (druhy európskeho významu).

## 2. Krajina, stabilita, ochrana, scenéria

Záujmové územie a jeho okolie patrí do subprovincie Vnútorných Západných Karpát, do oblasti Lučensko-košickej zníženiny, do podoblasti Juhoslovenská kotlina.

Na geologickej stavbe územia sa podieľali útvary klasických sedimentov terciérneho veku, zakrytých kvartérom. Podložie tvoria predterciérne útvary, ktoré sú zastúpené dvoma tektonickými jednotkami, veporikom a gemerikom. Kotlinu a pahorkatinu tvoria neogénne íly, piesky, štrky a sliene, pokryté sprašami, sprašovými hlinami a riečnymi usadeninami.

Pre návrhové územie platí 1. stupeň ochrany prírody a krajiny. Možno tu nájsť aj také prírodné prvky, ktoré nie sú chránené, ale majú veľký význam pre zachovanie stability krajiny a pestrosti prírody. Tieto prvky predstavujú miestny územný systém ekologickej staility. Krajinné prvky ako lesné porasty, vodný tok Turiec, zelené plochy so sprievodnou zeleňou, plošná zeleň, sady, záhrady, trvalé trávne porasty tvoria kostru ekologickej stability územia. V riešenom území majú prevahu ekologicky stabilné prvky nad nestabilnými, preto možno krajinu hodnotiť ako stabilnú a vyváženú.

Reliéf územia je rovinatý, mierne zvlnený, s pahorkatinovým reliéfom z východu a západu povodia Turca. Nadmorská výška katastra obce je 204 až 490 m n.m..

### 3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra , kultúrno-historické hodnoty územia

Obec Polina vznikla vyčlenením zo Skerešova začiatkom 14. storočia. Prvá zmienka je z roku 1325. Názov obce je doložený z roku 1325 ako Polanfolua, z roku 1427 ako Polanfalwa, z roku 1434 ako Alsofalu, z roku 1773 ako Polyna, z roku 1920 ako Polinov, z roku 1927 ako Polina; maďarsky Alsófalu. Obec patrila Soldosovcom a Szkárosiovcom, v novoveku aj iným rodinám. Roku 1427 mala 14 port, roku 1828 mala 54 domov a 371 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, chovom dobytka, uhliarstvom a furmančením. Po roku 1918 pracovali prevažne v poľnohospodárstve. V rokoch 1938-1944 bola obec pripojená k Maďarsku. Centrum obce tvorí malé námestie. Dominuje mu kostol reformovanej cirkvi z roku 1883. Ďalšími pamiatkami sú budova starého mlyna z 19. storočia, budova školy a pamätný stĺp na cintoríne.

V roku 2006 mala obec Polina 120 obyvateľov. Vývoj počtu obyvateľov je v posledných rokoch stabilný, dochádza len k minimálnemu poklesu obyvateľov. Index starnutia obce je 139 %, čo je veľmi nepriaznivá hodnota. Hrozí výrazný prepad počtu obyvateľov v obci a možné vyľudnenie obce. V predproduktívnom veku je v obci 23,33 % obyvateľstva, v produktívnom veku 44,17 % a v poproduktívnom veku 32,50 % obyvateľstva. Vzdelanostná úroveň obyvateľstva obce je pod celoslovenským priemerom vzdelanostnej štruktúry. Až 38,33 % obyvateľstva obce má iba základné vzdelanie,učňovské vzdelanie bez maturity má 15 % obyvateľstva obce a vysokoškolské 1,66 % obyvateľstva.

V obci Polina sú ekonomické aktivity málo rozvinuté. Tradične poľnohospodárska obec má utlmenú poľnohospodársku prvovýrobu a málo rozvinutú podnikateľskú sféru. Obec je odľahlá od hospodárskych centier okresu, má nevhodnú infraštrukturu a nízku kvalitu ľudských zdrojov. V obci je len jeden subjekt v terciálnej sfére – obchod. Poľnohospodárska výroba je takmer zastavená. Priemyselná výroba v obci nie je. Miera nezamestnanosti je vysoká.

Polina je napojená na cestnú sieť prostredníctvom cesty III. triedy, spájajúcu obec s Gemerskou Vsou. Železničná doprava v obci nie je.

### 4. Súčasný stav kvality životného prostredia

Časti územia okresu Revúca tvoria Strednogemerskú ohrozenú oblasť, v ktorej sa prelína viac negatívnych vplyvov na územie, spôsobujúcich zhoršenie stavu životného prostredia. Ide však o oblasti, ktoré sú ovplyvnené hlavne priemyslom spracovania nerastných surovín. Obec Polina nie je touto oblasťou priamo zasiahnutá. V bezprostrednom okolí sa nenachádzajú žiadne významné zdroje znečistenia ovzdušia (v okolí obce nie je priemyselný závod, nízka dopravná zaťaženosť).

Poľnohospodárske pôdy v obci Polina sú relatívne čisté, ohrozené len strednou vodnou eróziou nezalesnených plôch.

Na území obce Poliná sa nenachádza vlastný vodárenský zdroj, ktorý by zásoboval obec. Obecný vodovod je napojený na skupinový vodovod z podzemného vodného zdroja v obci Leváre. V obci nie je vybudovaná kanalizácia s ČOV. Obec Polina nie je splynofikovaná.

## IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

### 1. Požiadavky na vstupy

Realizáciou stavby dôjde k trvalým aj dočasným záberom pôdy. Trvalý záber bude v miestach budovania ochranných hrádzí, obtoku, prejazdov cez hrádze a hrádzových priepustov. Plochy dočasného záberu tvoria manipulačné pásy a ďalej sú potrebné na manipuláciu s materiálmi a na vykonávanie stavebných prác. Rozsah trvalých záberov PPF a zasiahnuté parcely budú spresnené na základe vypracovaného geometrického plánu. O súhlas pre trvalé vyňatie z PPF bude požiadaný Krajský pozemkový úrad Banská Bystrica a Okresný úrad Rimavská Sobota – Pracovisko odboru pozemkového a lesného Revúca.

Prístup na stavenisko je možný po miestnych komunikáciách a poľných cestách, ktoré sa po ukončení výstavby očistia a uvedú do pôvodného stavu.

Stavebné práce budú vyžadovať dovoz časti materiálu na výstavbu ochranných hrádzí, lomového kameňa a betónových prefabrikátov na opevňovacie práce.

Iné vstupy a požiadavky na zdroje nie sú potrebné.

### 2. Požiadavky na výstupy

Pri stavbe nedôjde k znečisteniu ovzdušia. Stavebné práce nebudú zdrojom nadmerného hluku, žiarenia, tepla a zápachu.

Stavba nebude produkovať odpady.

Pred zahájením zemných prác je potrebné vykonať výrub krovia a stromov v nevyhnutnej miere. Pôjde o stromy, ktoré priamo bránia výstavbe alebo zasahujú do prietočného profilu. Presný počet vyrúbaných stromov a ich druh bude upresnený po ukončení prác na projektovej dokumentácii.

**3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredi**

Realizáciou protipovodňových opatrení sa nezhorší ekologický a estetický ráz predmetného územia, naopak navrhnuté biotechnické opatrenia budú mať veľký význam z hľadiska životného prostredia a jeho ekologickej stability.

**4. Hodnotenie zdravotných rizík**

Stavba nebude mať nepriaznivé dopady na zdravotný stav obyvateľstva. Zabránením vybrežovania vôd z tokov Turiec a Vysoký a zaplavovania stavieb a pozemkov sa zlepšia hygienické podmienky života obyvateľov obce Polina, ktoré sú jedným z faktorov pre zdravší spôsob života.

**5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia**

Na území, dotknutom stavbou, sa nenachádzajú žiadne chránené územia.

**6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia**

Priaznivý vplyv na kvalitu životného prostredia bude možné posúdiť bezprostredne po tom, čo navrhované opatrenia zabezpečia ochranu obce Polina pred povodňovými prietokmi tokov Turiec a Polina.

**7. Predpokladaný vplyv presahujúci štátne hranice**

Stavba nemá vplyv na susedné štáty.

**8.Vyvolané súvislosti, ktoré môžu vplyvy spôsobiť, s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.**

Stavba nevyvolá súvislosti, ktoré by mohli mať vplyv na súčasný stav životného prostredia.

**9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti**

Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti nie sú.

**10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti**

Nie je potrebné navrhovať opatrenia na zmiernenie nepriaznivých účinkov činnosti na súčasný stav životného prostredia.

**11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala**

V prípade nerealizovania protipovodňových opatrení v danej lokalite je isté, že povodňové prietoky by spôsobili škody rovnakého alebo aj väčšieho rozsahu na pozemkoch a majetku obyvateľov. Ide o stavbu vo verejnom záujme.

**12. Posúdenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou**

Realizácia stavby bola vyvolaná mimoriadnymi povodňovými situáciami v predchádzajúcich rokoch a je riešená v rámci protipovodňových opatrení. Protipovodňové opatrenia budú realizované na tokoch Turiec a Vysoký a pozemkoch priľahlých k toku .

Obec Polina nemá vypracovaný územný plán obce. Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou v území je územný plán vyššieho územného celku Banskobystrického samosprávneho kraja. V ňom, v časti Rozvojový program investícií na roky 2010 až 2015, sú zaradené „Ostatné stavby súvisiace s ochranou pred povodňami, transformáciou povodňovej vlny a sprietočnením tokov pre zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity“. Medzi preventívnymi opatreniami sú uvedené aj „Výstavba ochranných hrádzí, protipovodňových línií a úprava vodných tokov“. Plánovaná protipovodňová stavba je teda v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou.

**13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov:**

Nie je predpoklad výskytu iných problémov pri návrhu protipovodňových opatrení, preto nie je potrebný ďalší postup hodnotenia.

## V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

**1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu**

Hlavným kritériom na výber optimálneho variantu navrhovanej činnosti je schopnosť plánovaných protipovodňových opatrení zabezpečiť ochranu Obce Polina pred povodňovými prietokmi tokov Turiec a Vysoký.

**2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty**

Pri výbere optimálneho variantu sa rozhodovalo medzi dvomi – nulovým a navrhovaným. Nulovým variantom je súčasný stav, pri ktorom nedostatočná kapacita Turca a Vysokého potoka pri nadmerných zrážkach zapríčiňuje každoročne sa opakujúce povodňové stavy. Optimálnym a súčasne jediným možným riešením sú protipovodňové opatrenia na tokoch Turiec a Vysoký.

**3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu**

V prípade, že by nedošlo k realizácii nami navrhovaného riešenia protipovodňovej ochrany obce Polina, povodňové stavy a zaplavovanie obytných domov a priľahlých pozemkov by sa pravidelne opakovalo.

## VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA PODĽA BODOV II A III

| | |
|---|---|
| Fotodokumentácia | príloha č.1 |
| Prehľadná situácia M=1:10 000 | príloha č.2 |
| Prehľadná situácia M=1:50 000 | príloha č.3 |
| Situácia M=1:500 | prílohy č.$4_{1/2}$, $4_{2/2}$ |
| Vzorové priečne profily | prílohy č.$5_{1/3}$, $5_{2/3}$, $5_{3/3}$ |
| Vyjadrenia organizácií | príloha č.6 |

## VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

**1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie a zoznam hlavných použitých materiálov:**

Hydrologické podklady

Hydrologické podklady boli dodané SHMÚ,Odbor Hydrologické monitorovanie, predpovede a výstrahy Banská Bystrica dňa 31.12.2013 listom č. 304-4118/2013/281. Pre predmetnú stavbu sa jedná o hydrologické údaje pre toky Turiec a Vysoký v nasledujúcich profiloch:

1 – Turiec (pod zaústením Vysokého potoka)

2 – Turiec (nad zaústením Vysokého potoka)

3 – Vysoký potok (v zaústení do Turca)

4 – Vysoký potok (nad zaústením Suchého potoka)

M-denné prietoky v $m^3 s^{-1}$

| PROFIL | M | 30 | 90 | 180 | 270 | 330 | 355 | 364 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | $Q_M$ | 1,71 | 0,695 | 0,333 | 0,164 | 0,086 | 0,038 | 0,006 |
| 2 | $Q_M$ | 1,638 | 0,665 | 0,319 | 0,157 | 0,082 | 0,036 | 0,006 |
| 3 | $Q_M$ | 0,071 | 0,028 | 0,013 | 0,005 | 0,0019 | 0,0009 | 0,0002 |
| 4 | $Q_M$ | 0,056 | 0,022 | 0,01 | 0,004 | 0,0015 | 0,0007 | 0,0001 |

N-ročné maximálne prietoky v $m^3 s^{-1}$

| Profil | N | 1 | 2 | 5 | 10 | 20 | 50 | 100 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | $Q_N$ | 8 | 12 | 19 | 23,5 | 29,5 | 38 | 45 |
| 2 | $Q_N$ | 7 | 11 | 18 | 22 | 28 | 37 | 43 |
| 3 | $Q_N$ | 0,8 | 1,1 | 1,9 | 2,6 | 4 | 5,5 | 7,5 |
| 4 | $Q_N$ | 0,6 | 0,9 | 1,5 | 2,1 | 3 | 4,5 | 6 |

Geodetické podklady

Polohopis a výškopis záujmového územia bol zhotovený na základe geodetických prác, vykonaných v októbri 2013 a marci 2014. Polohovo a výškovo bolo meranie napojené na súradnicový systém S-JTSK a výškový systém B.p.v. Body terénu boli merané tachymetricky totálnou stanicou TOPCON a stanicou GPS.

Ďalšie podklady

- Investičný zámer „Protipovodňové opatrenia na potoku Vysoký, Polina – Skerešovo“, vypracoval G.Pál, SVP, š.p., OZ B.Bystrica, Správa povodia Slanej R.Sobota
- Záznam z prejednania technického riešenia
- Vyjadrenia zainteresovaných organizácií

**2. Zoznam vyžiadaných vyjadrení a stanovísk:**

-Obecný úrad Polina, 982 62 Gemerská Ves

-Ministerstvo obrany SR, Správa nehnuteľného majetku a výstavby, ul. ČSA 7, 975 90 Banská Bystrica

-Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, ul. Priemyselná 305/9, 050 01 Revúca

-Stredoslovenská energetika – Distribúcia, a.s., pri Rajčianke 2927/8, 010 47 Žilina

-Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s., Duklianskych hrdinov 42, 979 01 Rimavská Sobota

-Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Partizánska cesta 5, 974 01 Banská Bystrica

-Transpetrol, a.s., prevádzka Šahy, 936 01 Šahy

-Distribúcia SPP, a.s., Lieskovská cesta 1418/5, 960 24 Zvolen

-Slovak Telekom, a.s, Horná 77, 974 08 Banská Bystrica

-Towercom, a.s., Cesta na Kamzík 14, 831 01 Bratislava

-Orange Slovensko, a.s., oddelenie infraštruktúry, Prievozská 6/A, 821 09 Bratislava

-Banskobystrická regionálna správa ciest, závod Rimavská Sobota, Šibeničný vrch 716, 979 80 Rimavská Sobota

**3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie**

Potreba realizácie projektu vznikla na základe skutočnosti, že kapacita tokov Turiec a Vysoký je nedostatočná. Opakujúce sa veľké vody spôsobujú zatápanie poľnohospodárskych pozemkov, záhrad a obydlí v severnej časti obce Polina. Z uvedených dôvodov sa pristúpilo k príprave projektovej dokumentácie „Polina, protipovodňové opatrenia na tokoch Turiec a Vysoký“. Boli vykonané geodetické práce, na ich základe sa vyhotovil polohopis a výškopis záujmového územia, boli vykonaný výpočet kapacity tokov Turiec a Vysoký potok. Vypracoval sa Zámer pre zisťovacie konanie a v štádiu rozpracovanosti je projekt pre územné konanie.

## VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

V B. Bystrici, 15.12.2014

## IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovateľ zámeru : Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik,
Banská Štiavnica, OZ Banská Bystrica,
Partizánska cesta 69, 974 98 Banská Bystrica
Vypracovala : Ing. Mária Medveďová

2. Oprávnený zástupca navrhovateľa : RNDr. Marián Siekela – riaditeľ OZ B.Bystrica